

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*ЗЕРНИЦЬКА Крістіна, здобувач вищої освіти
спеціальність 071 Облік і оподаткування*

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: у роботі досліджено чому екологічний туризм є пріоритетним напрямком сталого розвитку. а також розглянуті основні його принципи.

Ключові слова: екологічний туризм, навколишнє середовище, розвиток, можливості, природні ресурси.

Формування ідеї екотуризму розпочалося в 70–80-х рр. ХХ ст. Уперше визначення екологічному туризму надав Г. Міллер у 1978 р.: «Екотуризм – життєздатний туризм, чутливий до навколишнього середовища, що включає вивчення природного і культурного навколишнього середовища і має на меті покращення стану цього середовища» [1].

Згідно з даними Всесвітньо туристичної організації екотуризм є однією з форм туризму, яка займає лідируючі позиції за популярністю та темпах розвитку. Екологічний туризм зайняв свою нішу на ринку туристичних послуг через збільшення попиту на стійкий туризм. Сталий розвиток туризму пов'язаний з визначенням економічних, соціальних та екологічних аспектів розвитку, уточненням поточних потреб суспільства без завдання шкоди благополуччю майбутніх поколінь [2].

Основними принципами екотуризму є: - стимулювання та задоволення потреб спілкуватися з природою; - знайомство з живою природою і місцевими звичаями і культурою; - запобігання негативного впливу на природу і культуру; - зведення до мінімуму негативних наслідків екологічного і соціокультурного характеру, підтримка екологічної стійкості середовища; - сприяння охороні природи і місцевому соціокультурному середовищу; - екологічна освіта; - участь місцевих жителів і отримання ними доходів від туристичної діяльності, що створить для них економічні стимули для охорони природи; - економічна ефективність і забезпечення соціально-економічного розвитку території; - сприяння стійкому розвитку відвіданих регіонів [3].

Вихід України як самостійної держави на міжнародну арену створив сприятливі умови для розвитку туризму. Україна, як держава, розташована в

центрі Європи, має багаті природні ресурси, самобутню історико-культурну спадщину та усі передумови для сталого розвитку економіки за рахунок надходжень від сфери туризму. Однак у нашій країні екологічний туризм перебуває на початковій стадії розвитку. В умовах сучасної політичної ситуації в Україні відбувається трансформація усталених туристичних маршрутів.

Постановою Кабінету Міністрів України було затверджено «Програму розвитку туризму в Україні до 2020 року», основною метою якої є «створення конкурентоспроможного на міжнародному ринку національного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення країни, забезпечення на цій основі комплексного розвитку регіонів за умови збереження екологічної рівноваги та культурної спадщини» [1].

Екологічний туризм став одним з найбільш перспективних видів туризму в Україні також через значну різноманітність циклів туристичних занять [3]. Слід зазначити, що Україна має унікальний комплекс історичних, культурних та природних пам'яток, значні рекреаційні можливості, які приваблюють дедалі більше туристів, у тому числі й іноземних. На сьогодні помітне виділення двох шляхів розвитку екологічного туризму – «американського» (у вигляді організації спортивно-туристських подорожей в екстремальних природних умовах) та «європейського» (у формі організованого відпочинку у сільській місцевості із залученням до традиційної місцевої культури; в Україні цей вид туризму називають «зеленим туризмом») [1].

Метою туриста у межах екологічного туризму є максимальне єднання з природою, спілкування з нею з абсолютною мінімізацією можливої шкоди навколишньому середовищу та природним ресурсам. Означений результат набуватиме реальності лише за умов специфікації прав власності на природні ресурси, які в умовах туристичного підприємництва розглядаються як туристичні ресурси. Правильність попереднього твердження доводиться тим, що наразі екологічний туризм може здійснюватися як на природоохоронних об'єктах різного ступеня заповідності: біосферних і природних заповідниках, заказниках, природних парках, регіональних ландшафтних

парках, пам'ятках природи (печери, водоспади, мальовничі ландшафти) загальнодержавного та місцевого значення, а також на територіях і об'єктах, що виконують як природоохоронну так і господарську функції [2].

Отже, можна сказати, що екологічний туризм в Україні має великий потенціал і набуває популярності завдяки багатству природних ресурсів та екологічній різноманітності країни. Цей вид туризму сприяє збереженню природи, створює економічні переваги для місцевих громад, і допомагає людям зрозуміти важливість охорони природи. Однак важливо практикувати екологічну свідомість та дотримуватися правил сталого туризму, щоб забезпечити довгострокову збереженість природи України та її привабливість для туристів.

Література:

1. Добровольський В.В., Безсонов Є.М., Непєїна Г.В., Крисїнська Д.О. Стратегії сталого розвитку // Чорноморський національний університет імені Петра Могили. URL: https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/509/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%20%D0%92.%20%D0%92.%20%D0%94%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf (дата звернення: 29.09.2023).
2. Бардаш С.В., Черниш Д.П. Сутність екологічного туризму та його зміни в умовах сталого розвитку // Національний університет біоресурсів та природокористування України. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/3204/3235> (дата звернення: 29.09.2023).
3. Все про туризм: Екологічний туризм як пріоритетний напрямок сталого розвитку туристичної сфери. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/novycka2.htm (дата звернення: 29.09.2023).
4. Все про туризм: Концепція сталого розвитку стосовно до світового туризму. URL: <https://infotour.in.ua/petrasov2-3.htm> (дата звернення: 29.09.2023).

Annotation: the work examines why ecological tourism is a priority direction of sustainable development. and its main principles are also considered.

Key words: ecological tourism, environment, development, opportunities, natural resources.

*Науковий керівник – ДОВГАЛЬ Олена,
доктор економічних наук, професор,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*